

РЕШЕНИЕ

№ 581

гр. Варна, 23.02.2024 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

РАЙОНЕН СЪД – ВАРНА, 39 СЪСТАВ, в публично заседание на втори февруари през две хиляди двадесет и четвърта година в следния състав:

Председател: **Х. В. Тодорова Колева**

при участието на секретаря **Цветелина Пл. Илиева**
като разглежда докладваното от **Х. В. Тодорова Колева** Гражданско дело №
20223110116351 по описа за 2022 година

Производството по делото е образувано по предявени от „И.Ф.“ ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.***, чрез пълномощник юрисконсулт А.Г. **срещу** Б. З. З., ЕГН *****, адрес: гр.**** положителни установителни иски с правно основание чл. 415, ал. 1 вр. чл. 422, ал. 1 ГПК вр. чл.79, ал.1, вр.чл.240, ал.1 и 2 ЗЗД за признаване за установено в отношенията между страните, че в полза на дружеството ищец съществува вземане против ответника в общ размер на **1 067.82 лева**, представляващи сбор от следните суми – **950.00 лева** /деветстотин и петдесет лева/-**главница**, дължима по Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** г., сключен между „И.Ф.“ ЕООД, ЕИК *** и Б. З. З., ЕГН *****, ведно със **законната лихва**, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 07.02.2022 г., до окончателното плащане, сумата **62.67 лева** /шестдесет и два лева и 0.67 ст./ – **договорна лихва**, начислена за периода от 12.04.2021 г. до 11.07.2021 г., сумата **55.15 лева** /петдесет и пет лева и 0.15 ст./ – **обезщетение за забава**, начислено за периода от 11.07.2021 г. до 04.02.2022 г..

Ищецът обосновава съществуващия за него правен интерес от провеждане на установителния иск, навеждайки следните фактически твърдения: на 12.04.2021г. на ответника е отпуснат кредит от разстояние в размер на 950 лева по Договор №***, който е сключен при условията на ЗПФУР. Твърди се, че е уговорено погасяване на задължението на 3 вноски, от които първите две в размер на 316.67 лева, а последната в размер на 316.66 лева, за периода 12.05.2021-11.07.2021г. По договора не е извършено плащане. Съгласно чл.2, ал.1, т.3 договореният лихвен процент е 40.15 %. Понастоящем, непогасената сума по кредита е в исковия размер. Въпреки настъпилият падеж на паричното задължение към 11.07.2021г., изпълнение от страна на ответника не е последвало. Предвид неизпълнение на поетите от ответника задължения, по инициатива на ищеца е учредено заповедно производство по образуваното ч.гр.д. № 1420/2022г. по описа на ВРС, по което в полза на ищеца е издадена Заповед за изпълнение по реда на чл. 410 от ГПК. Издадената в негова полза заповед за изпълнение била връчена при условията на чл. 47, ал.5 ГПК, като му е указано да предяви иск на основание чл. 415, ал.1, т.2 ГПК, поради което за него е налице правен интерес от провеждане на избраната форма на искова защита. Моли за постановяване на положително решение по предявените иски.

В срока по чл.131 ГПК е депозиран писмен отговор на исковата молба от ответника. Излагат се възражения, като се оспорва наличието на задължение към ищеца. Оспорва сключване на Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** г. Оспорва

получаване на сумата 950 лева. Навежда доводи за нищожност на клаузата за договорна лихва поради нарушаване на добрите нрави, което обуславя нищожност на целия договор. Моли за отхвърляне на иска.

Настоящият съдебен състав, като съобрази предметните предели на исковото производство, очертани в исковата молба и отговора и като взе предвид, събрания и приобщен по дело доказателствен материал – в съвкупност и поотделно, на основание чл. 12 и чл. 235, ал. 2 ГПК, приема за установени следните **фактически положения**:

Видно е от присъединеното ч. гр. д. № 1420 по описа за 2022 г. на РС-Варна, ГО, 39-ти съдебен състав, че в полза на ищеца срещу ответника е издадена заповед за изпълнение по реда на чл. 410 ГПК за сумите, предмет на исковата молба.

Заповедта за изпълнение е връчена на ответника по чл.47, ал.5 ГПК, като в срока по 415, ал. 4 ГПК е постъпила искова молба от заявителя, което обуславя и правния интерес от водене на настоящите икове.

По делото е представен на хартиен носител и Договорът за предоставяне на кредит № *** от 12.04.2021 г. и Общите условия към него. Видно от същия, кредитодателят се задължил да предостави потребителски кредит на ответника в размер от 950.00 лева. Ответникът е поел задължението в срок от 3 месеца да върне заетата сума, ведно с договореното възнаграждение, за това че ползва паричните средства на ищеца, при фиксиран годишен лихвен процент 40.15%. или 0.11% на ден – 62.67 лева. Общо дължимата сума по договора възлиза на 1012.67 лева /950 лева главница и 62.67 лева договорна лихва/. Видно е от договора, че ГПР възлиза на 48.3%, а общата дължима сума при непредставяне на обезпечение по чл.3, ал.1 под формата на банкова гаранция или двама поръчители в срок до пет дни, считано от сключването на договора, възлиза на 1269.05 лева /950 лева главница; 62.67 лева договорна лихва и 256.38 лева неустойка по чл.3, ал.2/. Падежът на последната вноска е 11.07.2021г.. Представена е кореспонденция между страните предхождаща сключване на договора.

В изпълнение на чл. 192, ал. 1 ГПК, "И." АД е представило разписка, *** от 12.04.2021г., удостоверяваща получената сума в размер на 950 лева от Б. З. З., ЕГН ***** с наредител „И.Ф.” ЕООД, ЕИК *** по договор № ***.

В хода на проведеното о.с.з. ответникът, чрез процесуалния си представител заявява, че не оспорва получаване на сумата по договора.

При така установената фактическа обстановка, съдът достига до следните **правни изводи**:

Не се спори по делото, че в полза на ищеца срещу ответника е издадена по реда на чл. 410 ГПК заповед за изпълнение за претендираните суми, връчена по реда на чл.47, ал.5 ГПК, като в изпълнение указанията на съда заявителят в законоустановения преклузивен срок е предявил иск за установяване на вземанията си със съдебна санкция, което поражда правния интерес за ищеца от водене на настоящото производство по реда на чл. 422 ГПК и неговата допустимост.

За успешното провеждане на предявените икове, ищецът следва да установи по несъмнен начин в условията на пълно и главно доказване съществуването на твърдяното вземане в негова полза по основание, предаване на заетата сума, както и размера на заявените претенции и настъпил техен падеж.

Съответно в тежест на ответника по делото е да установи всички наведени от него положителни правоизключващи и правопогасяващи възражения по исковете, от които черпи благоприятни за себе си правни последици.

На първо място следва да се отбележи, че процесният договор за предоставяне на кредит № *** от 12.04.2021 г. е сключен при условията на ЗПФУР. Съгласно чл. 6 от цитирания нормативен акт, договор за предоставяне на финансови услуги от разстояние е всеки договор, сключен между доставчик и потребител като част от система за предоставяне на финансови услуги от разстояние, организирана от доставчика, при което от отправянето на предложението до сключването на договора страните използват изключително средства за комуникация от разстояние – едно или повече, т. е. не е необходимо едновременното им физическо присъствие /арг. от чл. 6 във вр. с § 1, т. 2 ДР на ЗПФУР/ - напр. електронни формуляри в интернет, разговори по телефон, кореспонденция по имейл и др. Съгласно чл. 18, ал. 1, т. 1 и ал. 2 ЗПФУР доставчикът е длъжен да докаже, че е изпълнил задълженията си за предоставяне на информация на потребителя, като за доказване предоставянето на преддоговорна информация, както и на изявления, отправени съгласно ЗПФУР, се прилага

чл. 293 ТЗ, а за електронните изявления – Законът за електронния документ и електронния подпис /с ДВ бр. 85/24.10.2017 г. е променено заглавието му на Закон за електронния документ и електронните удостоверителни услуги/. Нормата на чл. 18, ал. 5 ЗПФУР предвижда, че за договора за предоставяне на финансови услуги от разстояние се прилагат и чл. 143 – 148 от Закона за защита на потребителите.

В настоящия случай кореспонденцията между кредитора и кредитополучателя е била електронна.

Съгласно чл. 2, ал. 1 ЗЕДЕУУ електронното изявление е словесно изявление, представено в цифрова форма чрез общоприет стандарт за преобразуване, разчитане и представяне на информацията. Автор на електронното изявление е физическото лице, което в изявлението се сочи като негов извършител, а титуляр на електронното изявление е лицето, от името на което е извършено електронното изявление – чл. 4 от същия закон. Съгласно разпоредбата на чл. 3, ал. 1 ЗЕДЕУУ във вр. с чл. 3, т. 35 от Регламент на Европейския парламент и на Съвета от 23.07.2014 г. "електронен документ" означава всяко съдържание, съхранявано в електронна форма, вкл. в текстови запис, а съгласно ал. 2 писмената форма се смята за спазена, ако е съставен електронен документ, съдържащ електронно изявление. За "електронен подпис" по смисъла на чл. 13, ал. 1 от ЗЕДЕУУ във вр. с чл. 3, т. 10 от Регламент /ЕС/ № 910/2014 се считат данни в електронна форма, които се добавят към други данни в електронна форма или са логически свързани с тях, и които титулярът на електронния подпис използва, за да се подписва. Според нормата на чл. 13, ал. 4 от ЗЕДЕУУ правната сила на електронния подпис и усъвършенствания електронен подпис е равностойна на тази на саморъчния подпис, когато това е уговорено между страните.

Ответникът признава, че е получил сумата в размер на 950 лева, поради което съдът намира, че кредиторът е изпълнил задължението си за предоставяне на сумата по кредита.

Горното се установява и от събраните писмени доказателства.

Съгласно договореното заемната сума е следвало да бъде върната от кредитополучателя на 11.07.2021г, включваща главница и договорна лихва.

Съдът, на основание чл. 7, ал. 3 ГПК, следва служебно да прецени съответствието на всички допълнителни уговорки, които не представляват основен предмет на договора, със законовите изисквания, доколкото ответникът е потребител по смисъла на т. 13 от § 1 ДР на ЗЗП.

Типични случаи пораждащи съмнение за нарушени права на потребителя се свързват със задължението за събиране на такси за непоискани услуги /за усвояване или управление на кредита/ и позволяващи промени в разходите за кредитиране без предварително оповестени критерии. В конкретния случай страните са договорили за обезпечаване вземанията на кредитора, ответникът да е задължен в срок до пет дни от сключване на договора, да представи на кредитора банкова гаранция за сумата в размер на 1012.67 лв. със срок на валидност 30 дни след крайния срок за плащане на задълженията по договора, или две физически лица – поръчители. В случай на неизпълнение на задължението по предоставяне на обезпечение, в тежест на ответника възниква неустойка, с уговорен в чл. 3, ал. 2 от договора размер от 256.38 лв., начисляваща се от деня, следващ неизпълнението по предоставяне на обезпечение, като е посочено, че определената обща сума се заплаща на определен с погасителния план брой вноски.

На първо място, така уговорената неустойка е нищожна, на основание чл. 21, ал. 1 ЗПК, тъй като противоречи на разпоредбата на чл. 16 ЗПК, предвиждаща задължение на кредитора за оценка кредитоспособността на потребителя преди предоставянето на кредита. В действителност посочената клауза прехвърля риска от неизпълнение на задълженията на кредитора за предварителна оценка на платежоспособността на длъжника върху последния, като води до неоснователно увеличаване на размера на неговите задължения.

На второ място, неустойката обезпечава изпълнението на допълнително задължение, което не е свързано пряко с претърпени вреди от неизпълнение на основаното задължение на потребителя за връщане на заетата сума и размерът ѝ се доближава до този на отпуснатия кредит. По тези аргументи съдът намира, че разглежданата неустойка е нищожна и на основание чл. 26, ал. 1, предл. трето ЗЗД, тъй като води до свръхобезпеченост на кредитора и създава предпоставки за неговото неоснователно обогатяване. Същата излиза извън присъщите ѝ обезпечителната, обезщетителна и наказателна функции и в този смисъл противоречи на добрите нрави, както и на принципа на справедливостта, приложим в договорните отношения между страните.

Нещо повече - предвид размера на неустойката, краткия срок за предоставяне на обезпеченията и множеството условия, на които трябва да отговарят те, очевидно крайната цел на кредитора от включване на тази клауза в договора не е да обезпечи изпълнението на задълженията по него, а да си осигури завишен размер на крайната сума, която следва да бъде върната, заобикаляйки изискванията на специалния закон за максимален годишен процент на разходите по кредита (чл. 19, ал. 4 ЗПК).

С оглед на гореизложеното, съдът намира, че клаузата за неустойка по чл. 3, ал. 2 от договора е във вреда на потребителя, не отговаря на изискването за добросъвестност и води до значително неравновесие между правата и задълженията на търговеца и потребителя, поради което същата е неправопосредствена по смисъла на чл. 143, ал. 1 ЗЗП.

Предвид гореизложеното, дължима се явява чистата стойност на заема, ведно с произтичащите от главното задължение за връщане на заетата сума акцесорни задължения за заплащане на договорна лихва и обезщетение за забава, които не са в разрез с правилата на чл. 143 и следв. от ЗЗП, а са закономерна последица от ползването на чужди парични средства на договорно основание и невръщането им в уговорения срок.

Уговореният падеж – 11.07.2021г. е настъпил към датата на подаване на заявлението по чл.410 ГПК. В тежест на ответника е да установи плащане по договора за кредит. Липсват доказателства за извършени плащания, поради което се дължи пълният размер на заемната сума – 950 лева и договорна лихва в размер на 62.67 лева. Съдът не констатира при уговаряне на клаузата за възнаградителна лихва страните да са се отклонили от императивни разпоредби, уреждащи защитата на потребителя. След справка с договора не се установяват основания за нищожност на уговорения годишен процент на разходите. Разпоредбата на чл. 19, ал. 4 ЗПК го ограничава до петкратния размер на законната лихва (или 50%). Съгласно чл. 2.5 от договора, уговореният в случая ГПР е равен на 49.30% и не надвишава законоустановения максимум. Претендираната възнаградителна лихва е формирана за период, предхождащ падежа на задължението, т.е. не се претендира лихва след изтичане срока на договора, поради което се явява доказана по основание. Договореният лихвен процент е 40.15 %.

По тези съображения предявените иски за главница и договорна лихва се явяват основателни в пълните им предявени размери.

Ответникът дължи обезщетение за забава в размер на законната лихва, считано от деня на забавата 11.07.2021г. до претендираната дата 04.02.2022 г. Размерът на претендираното обезщетение е в рамките на определения по реда на 162 ГПК служебно от съда, изчислен с програмен продукт Апис финанси, искът досежно обезщетението за забава е основателен и следва да бъде уважен в претендирания общ размер от 55.15 лв..

Основателно се явява искането за законната лихва считано от датата на подаване на заявлението -07.02.2022 г., съгласно законовата фикция по чл.422, ал.1 ГПК, до окончателното изплащане на задължението.

Относно разноските:

В заключение следва да се приеме, че в полза на ищеца съществува парично вземане, по отношение на което вече е била издадена заповед за изпълнение. Искът е основателен за сумите за главница, договорна лихва и обезщетение за забава. Вземането за разноси по заповедта също е дължимо, но според мотивната част на точка 12 от ТР № 4/ 2013 г. на ОСГТК на ВКС за него съдът в исковото производство следва да се произнесе с изричен осъдителен диспозитив, който да се отрази в настоящото решение.

Предвид изхода на делото-уважаване на исковите претенции, на основание чл. 78 ал. 1 ГПК ищецът има право да получи разноси. Ищецът претендира разноси, а са налице доказателства за действителното заплащане на следните разходи в процеса: държавна такса в размер на 125 лева и 406.78 лева - депозит за особен представител на ответника, като се претендира още и юрисконсултско възнаграждение на пълномощника, който представлява страната в процеса. По отношение на юрисконсултското възнаграждение, съдът намира, че същото следва да бъде определено в размер от 100 лева, съгласно чл. 25 ал. 1 от Наредбата за заплащане на правната помощ, вр. чл. 78 ал. 8 ГПК. Така в полза на ищеца се определят на сумата от 631.78 лева.

Мотивиран от така изложените съображения, Варненски районен съд

РЕШИ:

ПРИЕМА ЗА УСТАНОВЕНО в отношенията между страните, че Б. З. З., ЕГН *****, адрес: гр.*** **дължи** на основание чл. 422 ГПК вр. чл.240, ал.1 вр. чл. 79, ал.1 ЗЗД, чл. 86, ал.1 ЗЗД на „И.Ф.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.*** сумата **950.00 лева** /деветстотин и петдесет лева/-**главница**, дължима по Договор за предоставяне на кредит от разстояние № *** г., сключен между „И.Ф.” ЕООД, ЕИК *** и Б. З. З., ЕГН *****, ведно със **законната лихва**, считано от датата на подаване на заявлението в съда – 07.02.2022 г., до окончателното плащане, сумата **62.67 лева** /шестдесет и два лева и 0.67 ст./ – **договорна лихва**, начислена за периода от 12.04.2021 г. до 11.07.2021 г., сумата **55.15 лева** /петдесет и пет лева и 0.15 ст./ – **обезщетение за забава**, начислено за периода от 11.07.2021 г. до 04.02.2022 г., за които суми е издадена заповед за изпълнение на парично задължение по чл. 410 ГПК № 754/09.02.2022г., постановена по гр. дело № 1420/2022г. на ВРС.

ОСЪЖДА Б. З. З., ЕГН *****, адрес: гр.*** **ДА ЗАПЛАТИ** на "И.Ф.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.***, сумата от **75 лева**, представляваща реализирани от ищеца съдебно деловодни разноски под формата на заплатена държавна такса и определено юрисконсултско възнаграждение в заповедното производство по ч.гр.д. 1420/2022г. на ВРС, на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

ОСЪЖДА Б. З. З., ЕГН *****, адрес: гр.***, **ДА ЗАПЛАТИ** на "И.Ф.” ЕООД, ЕИК ***, със седалище и адрес на управление гр.*** сумата от **631.78 лева**, представляваща реализирани от ищеца съдебно деловодни разноски под формата на заплатена държавна такса, депозит за особен представител на ответника при настоящото разглеждане на делото, вкл. юрисконсултско възнаграждение на основание чл. 78, ал. 1 ГПК.

РЕШЕНИЕТО подлежи на въззивно обжалване пред Варненски окръжен съд, в двуседмичен срок от връчването му на страните.

Препис от настоящото решение да се връчи на страните по делото, заедно със съобщението за постановяването му на основание чл. 7, ал. 2 ГПК.

Съдия при Районен съд – Варна: _____